

CONCURSULUI NAȚIONAL *LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ*
etapa județeană, 11 mai 2013
Nivelul 2- clasele a VII-a și a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore

Citește cu atenție fiecare text de la cele trei subiecte, apoi cerințele și răspunde cât mai bine posibil.

SUBIECTUL I

30 de puncte

ÎMPĂRATUL MUȘTELOR

de William Golding

(fragment)

Nici nu apucă Ralph să termine cu suflatul în cochilie, că platforma se și umplu, întrunirea de acum se deosebea de cea de dimineață. Soarele după-amiezii cădea pieziș de pe cealaltă parte a platformei și majoritatea copiilor, simțind prea târziu arsura razelor, își puseseră hainele. Băieții din cor, care nu mai formau un grup compact, își scoseseră pelerinele.

Ralph stătea pe un trunchi prăbușit, cu partea stângă a trupului la soare. La dreapta lui se găsea grosul corului; la stânga băieții mai mari, care nu se cunoscuseră înainte de evacuare; în față, pe iarbă, se ghemuiau țâncii.

Tăcere. Ralph ridică pe genunchi scoica trandafiriu-gălbuie și o briză bruscă împrăștie lumină pe platformă. Nu era decis dacă să se ridice sau să rămână jos. Se uită la stânga, spre bazin. Piggy stătea alături, dar nu-l ajută.

Ralph își drese glasul.

— Așa.

Își dădu seama că putea să vorbească fluent și să le spună ce-avea de spus. Își trecu mâna prin părul blond și vorbi:

— Suntem pe o insulă. Ne-am suit pe vârful muntelui și-am văzut apă de jur împrejur. N-am văzut nici case, nici fum, nici urme de pași, nici bărci și nici oameni. Suntem pe o insulă nelocuită, fără alți oameni pe ea.

— Cu toate astea, e nevoie de o armată... ca să vânăm, îl întrerupse Jack. Ca să vânăm porci...

— Da. Sunt porci pe insulă.

Toți trei încercară să descrie animalul roz ce se zbatuse în liane.

— Am văzut...

— Guița...

— A scăpat...

— Înainte de a-l putea omorî... dar... data viitoare!

Jack înfipse cuțitul într-un trunchi și se uită în jur provocator.

Întrunirea se liniști.

— Așa că, vedeți, zise Ralph, avem nevoie de vânători ca să facem rost de carne. Și mai e ceva.

Ridică scoica de pe genunchi și se uită la fețele vărgate de soare.

— Nu există niciun om mare. Va trebui s-avem singuri grijă de noi.

Întrunirea murmură, apoi tăcu.

— Și încă un lucru. Nu se poate să vorbim toți odată. Va trebui să ridicăm mâna, ca la școală.

Ținu scoica în față și se uită la gura ei.

— Am să-i dau cochilia celui care vorbește.

— Cochilia?

— Așa se cheamă scoica. Am să-i dau cochilia primului care vorbește. S-o țină când vorbește.

— Dar...

— Ascultă...

— Și nu-l va întrerupe nimeni. Doar eu.

Jack se ridică în picioare.

— Să facem reguli! strigă el nervos. O groază de reguli! Iar dacă le încalcă cineva...

— Ura!

— Țuț!

— Bang!

— Bong!

Ralph simți că i se ia scoica din poală. Piggy, în picioare, strânse la piept marea cochilie gălbuie și strigătele se stinseră. Jack rămase în picioare, se uită nesigur la Ralph, care îi zâmbi, și mângâie bușteanul. Jack se așeză. Piggy își scoase ochelarii și clipi des, în timp ce-i ștergea de cămașă.

— Îl încurcați pe Ralph. Nu-l lăsați să ajungă la lucrul cel mai important.

Se întrerupse pentru a urmări efectul.

— Cine știe că suntem aici? Ia spuneți!

— Se știe la aeroport.

— Aia cu trompeta...

— Tăticu.

Piggy își puse ochelarii.

— Nimeni nu știe unde suntem, zise Piggy.

Era mai palid decât înainte și se emoționase.

— Poate că știau unde mergem; dar poate că nu. Și nu știu unde suntem, fiindcă n-am ajuns la destinație.

Îi urmări o clipă cu ochi mari, apoi se răsuci pe călcâie și se așeză. Ralph îi luă cochilia din mână.

— Asta voiam și eu să spun, continuă el, când voi toți, voi toți...

Se uită la fețele lor atente.

— Avionul a fost doborât de tir și s-a prăbușit în flăcări. Nimeni nu știe unde suntem. Am putea să rămânem aici vreme îndelungată.

Tăcerea era atât de desăvârșită, încât auzeau gâfâiturile lui Piggy. Soarele se strecură și se așternu auriu pe jumătate din platformă. Briza care se ținuse scai de ei pe lagună, ca o pisicuță, se furișă pe platformă și se pierdu în pădure. Ralph dădu în lături smocul de păr blond care îi atârna pe frunte.

— Așa că s-ar putea să rămânem aici vreme îndelungată.

Tăcere. Deodată, Ralph zâmbi.

— Suntem însă pe o insulă bună. Jack, Simon și cu mine ne-am cățarat pe munte. E grozav. Am găsit hrană și băutură și...

— Stânci...

— Și flori albastre...

Piggy, revenindu-și oarecum, arătă spre cochilia din mâinile lui Ralph, iar Jack și Simon tăcură. Ralph continuă.

— Dacă tot trebuie să așteptăm, ne-am putea distra pe insulă.

Făcu un gest larg.

— E ca într-o carte.

Se iscă hărmălaie.

— Comoara din insulă...

— Rândunici și amazoane...

— Insula coralilor...

Ralph scutură cochilia.

— E insula noastră. E o insulă bună. Până vin oamenii mari să ne ia de-aici, ne putem distra.

Jack întinse mâna după cochilie.

— Sunt și porci, zise el. Și hrană; și apă în care să ne scăldăm, în râulețul de colo – tot ce vrei. A mai descoperit ceva ceva?

Îi dădu înapoi cochilia lui Ralph și se așeză. Se părea că nimeni nu mai descoperise altceva. Băieții mai mari îl observară primii pe băiețelul care se opunea. Un grup de copii mici îl împingeau,

iar el nu voia să înainteze. Un nichipercea de vreo șase ani, care pe o parte a feței avea o pată, un semn din naștere, de culoarea dudei. Stătea în picioare, scăldat de lumina violentă a atenției generale; scurma în iarba aspră cu degetul mare de la picior. Bombănea și era gata să izbucnească în plâns.

Ceilalți băieței, care șopteau, dar erau serioși, îl împinseră spre Ralph.

— Foarte bine, zise Ralph, haide, apropie-te.

Băiețelul se uită împrejur, cuprins de panică.

— Vorbește!

Băiețelul întinse mâna după cochilie, iar adunarea hohoti; își retrase brusc mâinile și începu să plângă.

— Dați-i cochilia! strigă Piggy. Dați-i cochilia!

În cele din urmă, Ralph îl convinse să țină scoica, dar între timp hohotele îi curmaseră băiețelului vocea. Piggy îngenunche alături de el cu scoica într-o mână, ascultând și traducând adunării cele auzite.

— Vrea să știe ce-aveți de gând cu șarpele ăla.

Ralph râse, iar ceilalți băieți îl imitară. Băiețelul se ghemui și mai mult.

— Care șarpe?

— Spune că există o fiară.

— O fiară?

— Ca un șarpe. Foarte mare. A văzut-o.

— Unde?

— În pădure.

Briza rățacitoare, sau poate apusul soarelui, strecură nițică răcoare pe sub pomi. Băieții o simțiră și se foiră stingheriți.

— Nu există nicio fiară și niciun șarpe pe o insulă ca asta, explică Ralph prietenos. Nu trăiesc decât în țările mari, ca Africa sau India.

Murmure; capetele confirmară printr-o mișcare gravă.

— Zice că fiara a venit pe întuneric.

— Atunci n-a putut s-o vadă!

Râsete și strigăte de bucurie.

— Ați auzit? Zice c-a văzut-o pe întuneric...

— Susține cu încăpățănare c-a văzut-o. Fiara a venit și pe urmă a plecat, s-a întors și-a vrut să-l mănânce...

— A visat.

Ralph râse și se uită împrejur, așteptând confirmarea din partea băieților. Cei mai mari fură de acord; dar ici și colo, printre țânci, stăruia o neîncredere care trebuia risipită altfel decât prin asigurări raționale.

— Probabil c-a visat urât, după ce s-a tot opintit printre lianele alea.

Aprobară din nou grav; auziseră de coșmaruri.

— Zice c-a văzut fiara, șarpele ăla, și vrea să știe dacă o să se întoarcă din nou astă-seară.

— Da' nu-i nicio fiară!

— Zice că dimineața s-a transformat într-o liană, una de-aia din pomi, groasă ca frânghia și care atârână de pe ramuri, întreabă dacă o să se mai întoarcă astă-seară.

— Da' nu-i nicio fiară!

Nu mai râdea nimeni, toți urmăreau discuția cu un aer grav. Ralph își trecu mâinile prin păr și se uită la băiețel amuzat, dar și enervat.

Jack luă cochilia.

— Ralph are dreptate, firește. Nu-i niciun șarpe. Chiar dac-ar fi, o să-l vânăm și-o să-l omorâm. O să vânăm porci și-o s-avem carne pentru toți. Și-o să ne uităm și după șarpe...

— Da' nu-i niciun șarpe!

— O să vedem când o să mergem la vânătoare.

Ralph se enervă și, pentru o clipă, se simți învins. Părea confruntat cu un lucru intangibil. Din ochii care îl priveau atât de concentrat dispăruse orice veselie.

— Da' nu-i nicio fiară!

O forță de care nu fusese conștient îl îmboldi să declare din nou răspicat:

— Vă spun că nu-i nicio fiară.

Adunarea tăcea.

Ralph ridică din nou cochilia și buna dispoziție îi reveni când se gândi la ce avea să le spună.

— Ajungem acum la lucrul cel mai important. M-am gândit. M-am gândit la el în timp ce ne

cățaram pe munte.

Le aruncă celorlalți doi un zâmbet larg și complice.

— Și chiar acum pe plajă. Uite la ce m-am gândit. Trebuie să ne distrăm. Și trebuie să fim salvați.

Strigătele aprobatoare ale adunării îl loviră ca un val și își pierdu șirul. Se gândi din nou.

— Trebuie să fim salvați; și, firește, vom fi salvați.

Bombănituri. Simpla afirmație, nesprijinită de vreo dovadă, ci doar de greutatea noii autorități a lui Ralph, stârni ușurare și veselie. Trebu să scuture cochilia înainte de a se face auzit.

— Tatăl meu e în marină. A zis că nu mai există nicio insulă necunoscută. Zice că regina are o cameră mare, plină de hărți, pe care sunt desenate toate insulele din lume. Așa că are și o fotografie a insulei ăsteia.

Din nou veselie și bună dispoziție.

— Și, într-o bună zi, au să trimită aici un vapor. S-ar putea să fie chiar vaporul lui tăticu. Așa că vedeți, într-o bună zi tot o să fim salvați.

Se opri, încântat de concluzie. Adunarea se simți mai în siguranță în urma cuvintelor lui. Acum țineau la el și îl respectau. Izbucniră în aplauze și în curând platforma răsună de zgomotul lor. Ralph roși, se uită într-o parte la Piggy, care plesnea de admirație, și apoi în cealaltă la Jack, care rânjea, arătând că și el știa să bată din palme.

A. (6 puncte: 1,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. La un moment dat, Ralf afirmă că insula pe care se află „e o insulă bună”, deoarece:

- a. insula este nelocuită;
- b. nu sunt alături de ei oameni mari;
- c. pe insulă există hrană și băutură;
- d. pe insulă e ca într-o carte.

2. Ce argument aduce Ralph pentru a-i convinge pe ceilalți că fiara pe care băiețelul de șase ani susține că a văzut-o nu există?

- a. că presupusul șarpe este de fapt o liană;
- b. că totul este o proiecție a minții sale;
- c. că pe insulă nu există șerpi;
- d. că băiatul minte.

3. Care dintre secvențele de mai jos sugerează că mulțimea de băieți nu este convinsă de inexistența fiarei?

- a. „Murmure; capetele confirmară printr-o mișcare gravă”;
- b. „Răsete și strigăte de bucurie”;
- c. „Din ochii care îl priveau atât de concentrat dispăruse orice veselie”;
- d. „Bombănituri. Simpla afirmație, nesprijinită de vreo dovadă, ci doar de greutatea noii autorități a lui Ralph, stârni ușurare și veselie”.

4. Care este starea copiilor în secvența finală a fragmentului citat?

- a. sunt înspăimântați de ideea de a rămâne pe insulă;
- b. sunt dornici să trăiască pe insulă, departe de adulți;
- c. sunt mai încrezători în șansele de a fi salvați ;
- d. sunt convinși că vor fi salvați.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarele idei principale ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Ralf îi asigură pe băieți că vor fi salvați.
- 2. Jack propune să existe reguli.
- 3. Ralf afirmă că nu există niciun șarpe.
- 4. Piggy afirmă că nimeni nu știe unde se află.

5. Ralf decide că cel care vorbește trebuie să țină în mână cochilia.
6. Un băiețel vrea să știe ce se va întâmpla cu șarpele.
7. După-amiază copiii se întâlnesc pe platformă.
8. Ralf le dezvăluie copiilor că se află pe o insulă.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Precizează ce regulă a comunicării impune Ralph prin folosirea cochiliei.
2. Explică, valorificând informațiile din text, cum au ajuns copiii pe insulă.
3. Ralf afirmă că se află pe o insulă nelocuită. Precizează care sunt argumentele cu care își susține afirmația.
4. În text există următoarele referiri la briza de pe insulă (marcate prin subliniere în fragmentul citat):
„...o briză bruscă împrăștie lumină pe platformă”
„Briza care se ținuse scai de ei pe lagună, ca o pisicuță, se furișă pe platformă și se pierdu în pădure”
„Briza rătăcitoare, sau poate apusul soarelui, strecură nițică răcoare pe sub pomi”

Prezintă, într-un text de 6-8 rânduri, semnificația pe care crezi că au aceste secvențe referitoare la briză, având în vedere ceea ce se relatează în fragmentul citat.

D. (8 puncte)

Explică, într-un text de 15-20 de rânduri, pe baza fragmentului citat, de ce crezi sau nu crezi că Ralf ar putea fi considerat un lider adevărat.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

VOCEA UMANĂ

Vocea umană este sunetul natural creat de corzile vocale ale omului, și modulată în gât, gură și cavitățile nazale. Oamenii folosesc vocea pentru a transmite informații în primul rând prin vorbit, dar și prin cântat și alte sunete, ca de exemplu prin strigat, plâns, râs, oftat ș.a.

Producerea vocii umane (fonația)

Producerea vocii este un fenomen înnăscut foarte complex, dar se poate referi și la o tehnică foarte complexă, dobândită.

Vocea la om se produce în primul rând prin acțiunea (vibrația) celor două corzi vocale din laringe, în cadrul spațiului înconjurător disponibil din zonă. Vibrația corzilor vocale poate fi influențată în mod complex prin activarea mușchilor și țesuturilor din apropiere. Tonul de bază la bărbați este în jur de 125 Hz, iar la femei în jur de 250 Hz (mai înalt). La copiii mici este în jur de 440 Hz. Octavele superioare, care sunt parte componentă a vocii naturale, ajung la frecvențe foarte înalte, de până la 12 kHz.

Gama de note de la cea mai joasă la cea mai înaltă (ambitusul) cuprinde la om în mod normal 1,3 – 2,5 octave. Despre soprana peruviană de excepție Yma Sumac se spunea că poate acoperi chiar 4 octave.

Modificările vocii umane

Datorată dezvoltării corzilor vocale, la tinerii în creștere (atât la băieți cât și la fete), între circa 11 și 15 ani, are loc de obicei o „schimbare de voce”: la băieți tonul vocii coboară cu circa o octavă, iar la fete cu o terță. În același timp, ambitusul crește până la aproximativ 2 octave.

O altă cauză a modificărilor pot fi diverse iritații și infecții. Ele pot duce la boli ca de ex. laringita, care influențează vocea în mod negativ. O simplă răgușeală netratată poate duce până la pierderea totală (dar temporară) a vocii („afonie”).

Un deranjament de cu totul altă natură este efectul Donald Duck. Acesta are loc atunci când cineva inspiră hidrogen sau heliu (nedăunătoare în cantități mici): ca urmare vocea sa se transpune brusc la note înalte și capătă un timbru străin și caraghios. După ce se revine la aerul normal fenomenul se atenuează și dispare de la sine după câteva zeci de secunde.

Curiozități

În mod normal, la un moment dat vocea umană poate produce un ton de o singură înălțime (frecvență). Există totuși unele tehnici de cântat „din laringe” numite „difonice” sau și „diafonice” care permit producerea simultană a două note de înălțimi diferite, având ca efect o polifonie neobișnuită: același cântăreț cântă simultan pe două voci muzicale (două melodii diferite). Tehnica difonică se întâlnește des la unele popoare din Mongolia, Tuva și în alte state din zona munților Altai din Asia. Unii cântăreți (bărbați) se încadrează în registrele de altistă sau chiar de soprană; aceștia poartă numele de

„contratenori”. O curiozitate este oferită de așa numiții ventriloci. Aceștia sunt persoane în stare să vorbească fără a mișca vizibil gura sau buzele, dând astfel impresia că vorbesc „din burtă”.

Cântatul cu tehnica numită în germană „Jodeln” este întâlnit în special în zona munților Alpi din Germania, Austria și Elveția. Este vorba despre un cântat fără text propriu-zis, numai cu silabe sonore fără sens cum ar fi „io-la-la-ri-ti”, și care schimbă foarte rapid registrele între vocea de piept și cea în falset (voce de cap).

(adaptare după http://ro.wikipedia.org/wiki/Voce_uman%C4%83)

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

1. Formulează, într-o frază, o definiție a fonației.
2. Precizează ce este ambitusul.
3. Notează două cauze care au ca efect modificarea vocii umane.
4. Explică pe ce se bazează tehnica „Jodeln”.

Notează pe foaia de concurs litera A în cazul în care consideri afirmația adevărată și litera F în cazul în care consideri afirmația falsă.

5. Un ventriloc este o persoană în stare să vorbească din burtă.

B. (10 puncte)

Precizează care este, din punctul tău de vedere, cea mai ne semnificativă informație din text. Motivează-ți opțiunea, într-un text de 6-10 rânduri.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Privește afișul de mai jos, folosit într-o campanie inițiată de Salvați Copiii România.

COPIII FĂRĂ ETICHETE

O CAMPANIE
PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI
ÎMPOTRIVA COPIILOR

Salvați Copiii

**DEZLIPEȘTE ETICHETA!
COPIII CREȘCUȚI FĂRĂ ETICHETE SE FAC OAMENI MARI.**

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, raportându-te la afișul de mai sus:

1. Ce scop are campania inițiată de organizația Salvați Copiii România?
2. Precizează sensul cuvântului *etichetă* în mesajul verbal de pe afișul reprodus.
3. Explică, într-un text de 15-30 de rânduri, ce relație există între mesajul verbal și cel vizual de pe afiș.